ZIRC ÉS VIDÉKE

PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Új folyam 1. évf. 6. szám | Ára: 200 Ft | Megjelenik havi két alkalommal | 2018. október 26.

CIVILSÉG

Pohlheimi civileket tüntetett ki a Zirci Testvérvárosi Kapcsolatok Egyesülete *(7. oldal)*

ROKONSÁG

Udmurt vendégei voltak a Reguly Antal Múzeumnak a Rokon Népek Napján *(5. oldal)*

SZABADSÁG

'56 hősei voltak a zirci Jánoki testvérek, megismerhetjük a történetüket *(6. oldal)*

Az európai magyar jövő építésének programja

– 1956 hagyománya az egyik legfontosabb és legélőbb kapocs magyar és magyar között, az európai magyar jövő építésének programja. Köztársaságunk minden polgára, aki alaptörvényünk szerint él, és keresi a maga boldogulását, '56 örököse.

Répás József zirci polgár mondta ezeket a gondolatokat az 1956-os forradalom és szabadságharcra emlékező ünnepi beszédében a Büszkeségpontnál, az '56-os emlékkőnél. *(3. oldal)*

Teljes egészében tiltásra kerül a kerti hulladék égetése Zircen

Felülvizsgálta a képviselő-testület a környezetvédelem részleges helyi szabályozásáról rendeletét a környezeti zajterheléssel és a levegő tisztaságának védelmével kapcsolatban, melynek következtében teljes egészében tiltásra kerül városunkban a kerti hulladék égetése. A rendelkezés várhatóan a jövő évtől lép hatályba, a módosított rendelet tervezete előbb megküldésre kerül a Veszprém Megyei Kormányhivatal, illetve a többi illetékes szerv részére.

(Részletek a 3. oldalon)

November 10-én kezdődő elszállítással házhoz menő zöldhulladék-gyűjtési akcióra kerül sor városunkban, az ezzel kapcsolatos felhívás a 2. oldalon olvasható.

Változó, de visszatérő évszakok

A szépkorúakat ünnepelte Zirc városa az Idősek Világnapjához kapcsolódóan. Az ünnepségre a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskolájának és Kollégiumának ebédlőjében került sor.

A szép számú közönséget elsőként *Csaba Lilla*, az ünnepséget szervező Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB munkatársa köszöntötte, tolmácsolva városunk vezetője, *Ottó Péter* polgármester jókívánságait az ünnepeltek felé. Beszélt arról, hogy az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az Idősek Világnapjává. „Az Idősek Napja az idős emberekről, az ő tiszteletükről szól. Tiszteletük magába foglalja elfogadásukat, támogatásukat, szeretetüket, és annak kifejezését, hogy társadalmunknak ők is hasznos tagjai, mindannyiunknak nagy szüksége van rájuk". Ünnepi beszédet *dr. Kovács László* önkormányzati képviselő, osztályvezető-főorvos mondott.

(Folytatás a 3. oldalon)

Körkérdés: emlékezési szokások Mindenszentek és Halottak Napján

Nagy Gyuláné (nyugdíjas, Zirc):

– A családom zirci, így azokat, akik eltávoztak már közvetlen családtagjaim közül, mint a szüleim, nagyszüleim, testvéreim, őket itt temették el. Hallottak napja alkalmából minden évben kilátogatunk a férjemmel a temetőbe. A síroknál egy-egy koszorút helyezünk el, majd gyertyát gyújtunk és imádkozunk. Ezen a napon otthon is mindig gyújtok egy szál gyertyát, és gondolok elhunyt, távoli rokonaimra is, imádkozva emlékezem rájuk.

Tóth Sándor (Balatonalmádi):

– Nálunk az a szokás, hogy a családdal együtt, gyerekekkel, unokákkal keressük fel a sírhelyeket a megye több területén. Azoknak az emlékére, akik nincsenek a közelünkben, egy-egy mécsest gyújtunk, a közeli síroknál pedig virágot, koszorút és gyertyát szoktunk elhelyezni. Ilyenkor visszaemlékezünk a régi, eltöltött szép időkre, hogy megőrizzük magunknak és az utánunk következőknek.

Trungel Virgínia (diák, Zirc):

– Ezen a napon kilátogatunk a zirci temetőbe anyai nagyszüleim és a nagybátyám sírjához. Koszorút viszünk, gyertyát gyújtunk, imádkozunk. Anyukám a lókúti temetőbe is ki szokott menni a hozzátartozókhoz. Előfordul, hogy este teszünk látogatást a temetőbe, ami nagyon szép és meghitt. Ugyanakkor hozzátenném, hogy nem csak ilyenkor emlékezek az elvesztett szeretteimre, ők a szívemben mindig velem vannak.

(csl, pk)

HIRDETÉS

TÁRNAI AUTÓSISKOLA

Ny. Sz.: 21221-2007

TANFOLYAM SZEMÉLYGÉPKOCSI és MOTORKERÉKPÁR KATEGÓRIÁKBAN

"B" KATEGÓRIA 3800 Ft/óra

"A" KATEGÓRIA 3300 Ft/óra

Rendkívüli kedvezmény

„C" KATEGÓRIÁS JOGOSÍTVÁNYRA

Jelentkezni lehet:

Tárnai Balázs **06-30/446-5093**

e-learning lehetőség • Részletfizetés!

www.tarnaiautosiskola.hu

ÁKÓ B/117,75%; VSM A/E - A/Gy/82,61%, B/E 56,2%, B/Gy 51,05%; KK A/139 400 Ft; B/157 600 Ft

565815

ZIRC ÉS VIDÉKE – PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Felelős kiadó: Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB (8420 Zirc, József A. u. 1.) Adószám: 15569499-1-19 Telefon: +36 88/593-810
E-mail: zivi@zirckultura.hu
ISSN szám: ISSN 1215-4156 (Nyomtatott), ISSN 2631-0163 (Online)
Szerkesztő munkatársak: Kelemen Gábor, Csaba Lilla
Az újság példányonkénti ára: 200,- Ft. Előfizetési díj félévre (12 lapszám) 2.400,- Ft, egy évre (24 lapszám) 4.800,- Ft.
Megrendelhető a kiadónál, a www.zirckultura.hu honlapról letölthető formanyomtatvány kitöltésével.

TÁJÉKOZTATÓ

A 2018. ÉVI ŐSZI ZÖLDHULLADÉK GYŰJTÉSRŐL

Tájékoztatjuk Zirc Város lakosságát, hogy Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testületének döntése alapján

2018. NOVEMBER 10-TŐL KEZDŐDŐ ELSZÁLLÍTÁSSAL

HÁZHOZ MENŐ ZÖLDHULLADÉK GYŰJTÉST SZERVEZÜNK.

A lakossági zöldhulladék gyűjtésére az önkormányzat kerti ingatlanonként 2 db 110 literes zöld színű, **„Zirc zöldhulladék gyűjtőzsák" feliratú zsákot** ingyen biztosít, a további zsákokat bruttó 300,- Ft-os egységáron lehet megvásárolni a Zirci Városüzemeltetés Nonprofit Kft. telephelyén.

A zöld gyűjtőzsákok átvehetők illetve megvásárolhatók:

a 8420 Zirc, Alkotmány u. 5. sz. alatt a Kft. irodájában az alábbi időszakokban:

2018. október 29-31. (Hétfő-Szerda) és

2018. november 7-9. (Szerda-Péntek)

Hétfő	**8-12 óra**	**13-15 óra**
Kedd	**8-12 óra**	**13-15 óra**
Szerda	**8-12 óra**	**13-15 óra**
Csütörtök	**8-12 óra**	**13-17 óra**
Péntek	**8-12 óra**	

ÉRDEKLŐDNI A FENTI IDŐSZAKOKBAN TELEFONON LEHET: 88/414-394

A zöld színű gyűjtőzsákokat az ingatlan előtti közterületen kell elhelyezni a szállítást megelőző napon, azaz 2018. november 9-én (pénteken).

A zöldhulladék gyűjtőzsákban csak növényi eredetű hulladékot szabad elhelyezni, melyek az alábbiak:

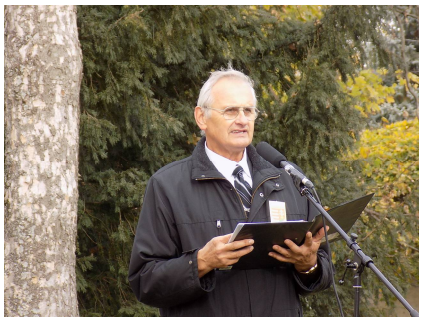
- **lomb**
- **fűkaszálék**
- **apróra vágott ágnyesedék**
- **max. 1 m hosszúságú ágak, legfeljebb 0,5 m átmérőjű kötegekben a gyűjtőzsákkal átkötve vagy a gyűjtőzsákot rátűzve**

Felhívjuk a figyelmet, hogy a fent felsorolt zöldhulladékon kívül **TILOS a zsákba tenni** sittet, építési törmeléket, kommunális hulladékot, tűz- és robbanásveszélyes hulladékot, veszélyes hulladékot stb. Amennyiben begyűjtés során ilyen zsákot találnak illetve a zöldhulladékot ömlesztve helyezik ki az ingatlan elé akkor, azt nem fogják elszállítani!

Zirc Városi Önkormányzat

„Az európai magyar jövő építésének programja”

(Folytatás az 1. oldalról)

Répás József – köszönetét fejezve ki a hősöknek – hozzátette, az igazi és jó ügyért meghozott áldozat és eltűrt szenvedés sohasem hiábavaló, ezért értelme, előbb vagy utóbb, de mindig megvilágosodik. Felidézte, hogy október 23. keddi nap volt akkor is, mint most. „Nemzeti ünnep van ma. Ám nemzeti ünnep csak az lehet, amit a nemzet a szívébe fogad, az emberek átszellemülnek az emlékezés pillanataira, és gyermekeink is tudják, mit köszönhet Magyarország azoknak a napoknak. Ezért vagyunk ma itt. Ezért hozzuk el gyermekeinket, unokáinkat, és ezért beszéljük el ’56 hőseinek történetét. Elbeszéljük a múltat, erőt merítünk belőle, és muníciót adunk a jövőnek is. 1956. október 23-a történései ugyanis a jövőnek szóltak, a forradalmárok értünk, Magyarország jövőjéért harcoltak” – mondta az ünnepség szónoka, miközben a szél kifeszítette a kő mellett a lyukas nemzeti lobogót, a magyar szabadság örök jelképét. A szónok – kutatásai alapján – felidézte az akkori zirci eseményeket is, a jelentős áldozatot hozó személyek nevének említésével. Kiemelte, hogy a munkásság, különösképp a bányászok kezdeményező szerepe az egész zirci járás területén egyértelmű volt, végig meghatározó szerepet töltöttek be a forradalom alatt. Idézett Pongrácz Jánosné zirci tanárnőnek a forradalom első napjaiban fogant saját verséből, melyet 1956. november 1-jén szavalt el a Hősök emlékművénél. Szavalatáért hét évet ült Kistarcsán és még további hét évig nem kapott munkát. Beszélt arról is, hogy a feltárt helytörténeti események még nincsenek a széles köztudatban, de egy készülő dokumentumfilm hiánypótlóan megvilágítja majd az érdeklődőknek a korabeli helyi emlékezetes eseményeket, helyszíneket, további hőseinket. Méltatta az 1956-ban a fővárosban harcoló zirci kötődésű személyeket is, akik közül *Orémusz József* a Magyar Arany Érdemkereszt Polgári Fokozata kitüntetést kapta meg az elmúlt esztendőben. A Jánoki testvérek – Attila és László – a Vajdahunyad utcában, az MTH zirci vájárképző iskola diákjai pedig a Práter utcában harcoltak a magyar szabadságért.

A megemlékezés ünnepi szentmisével vette kezdetét a Kistemplomban, melyet *Imrefi Mór* plébános atya celebrált. Az ünnepségen *Szakács Ildikó* műsorvezető Illyés Gyula gondolataival köszöntötte a közönséget. Az ’56-os emlékkőnél ünnepi koszorúzásra került sor. Az emlékező szervezetek képviselői a Magyar Honvédség 54. Veszprém Radar Ezred Díszelgő Alegységének közreműködésével, a *Karácson Zoltán* karnagy vezette Zirci Fúvósok zenéjének kíséretében hajtottak fejet a hősök előtt.

Az ünnepség után Emlékezet-séta vezetett a Városházára, ahol műsort adtak a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola diákjai *Kiss T. István*, a Pannon Várszínház vendégszínészének felkészítésében, rendezésében „Moirák – Emlékezés Brusznyai Árpád Tanár Úrra” címmel. A darab nagy sikert aratott a közönség soraiban, vastapssal díjazták a produkciót. A fiatalok óriási átéléssel adóztak a hatvan évvel ezelőtt vértanúhalált halt veszprémi középiskolai tanár emlékének, színjátékuk ékes bizonyítéka annak, hogy él az 1956-os forradalom és a hazáért életét áldozó pedagógus szellemisége.

Az ünnepséget szervező Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB is megemlékezett a tudós tanárból vértanúvá vált Brusznyai Árpádról. Csaba Ferenc: „A hetes megkésett jelentése” című versének részletét és a Magyar Nemzet 2018. január 9-i számában megjelent újságcikk méltató gondolatait a műsort vezető *Szakács Ildikó* tolmácsolta.

(kg)

Teljes egészében tiltásra kerül a kerti hulladék égetése Zircen

A képviselő-testület a döntés meghozatalánál figyelembe vette a lakossági észrevételeket is, aláírásokat gyűjtöttek, *Gyenes Katalin* alkalmazott környezetkutató végzettségű zirci lakos pedig levelet is felolvasott az ülésen a tárgykörhöz kapcsolódóan. A levegő tisztaságának védelmére irányuló törekvés mellett a város képviselő-testülete kereste a lehetőségeket is a zöldhulladék megfelelő kezelésére. Alternatív megoldásokat már eddig is kínált az önkormányzat, hiszen volt néhány évvel ezelőtt komposztálási projektje, évente kétszer – ősszel és tavasszal – megszervezésre kerül a házhoz menő zöldhulladék-gyűjtés, minden hónapban egy alkalommal, szerdai napokon pedig gyűjtőpontos zöldhulladék-gyűjtésre kerül sor az Alkotmány utcai sportpálya előtti területen a közszolgáltató közreműködésével. A „gyűjtsék, ne gyújtsák” elv mentén felmerült, hogy zöldhulladék-gyűjtő zsákokhoz is hozzájuthasson a lakosság helyben, ennek lehetőségét is megvizsgálja majd az önkormányzat.

A szépkorú polgárokat ünnepelte városunk

(Folytatás az 1. oldalról) *Dr. Kovács László* önkormányzati képviselő, osztályvezető-főorvos egyes statisztikákra hivatkozva elmondta, több mint hatszáz millió idős ember él a Földön, ezért társadalmi szempontból fontosnak nevezte, hogy mindenhol foglalkozzanak ezzel a kérdéssel, odafigyeljenek az idős korból adódó problémákra, illetve az ezzel járó együttes feladatokra. Fontosnak tartotta továbbá azt is, hogy a szépkorúak lehetőség szerint társaságban – baráti körben, de leginkább családi körben – töltsék a „szürke hétköznapokat”, mert az idős kor minden jellegű problémáját így lehet a legjobban kezelni és orvosolni. Mint mondta, az életet jó ideje az évhez, az évszakok múlásához hasonlítja. „De én hiszem azt, hogy ez nem olyan elmúlás, mert, ahogy az évszakok is újból és újból ismétlik egymást – a tél után kezdődik a tavasz –, mi utánunk is folytatódik az élet, s a mi életünk is folytatódik mások életében” – mondta dr. Kovács László, s hozzátette: hiszi és vallja, hogy ez így is van. Végül azt kívánta az ünnepelteknek, hogy sok-sok olyan pillanat legyen az életükben, ami segít elfelejteni az időskorból adódó egészségi panaszaikat, fájdalmaikat, keserűségeiket. Köszöntőjét egy megható Márai Sándor-versidézettel zárta. Az ünnepségen akadályoztatásuk miatti távollétükben is köszöntötték városunk legidősebb polgárait, a 97 esztendős *Erhardt Győzőné*t és a szintén 97 esztendős *Nokta Jánost*. *Szeles József*, a Veszprémi Petőfi Színház művésze operettekkel és régi idők slágereivel örvendeztette meg a közönséget, akik sokszor együtt énekelték vele a jól ismert dallamokat. Ezt követően a Csemete Kórus műsora következett *Géring Klára* karnagy vezetésével. A délután további részében *Deli Zoltán* csetényi zenész felelt a jó hangulatért.

"Erdély – Kolozsvári szemmel" – Fotókiállítás nyílt a Ciszterci Műemlékkönyvtárban

Az Országos Széchényi Könyvtár Ciszterci Műemlékkönyvtárában nyitotta meg *Ujvári Ivett*, az Erdélyi Baráti Kör Egyesület tagja október 5-én azt a kiállítást, amely 80 évvel ezelőtt készült fotókon ismerteti meg velünk az akkori erdélyi városokat, falvakat, a tájat, az akkori életet. Olvassák a megnyitón elhangzottakat és látogassanak el a Műemlékkönyvtárba, hogy visszarepülhessenek az időben és gyönyörködhessenek a képekben!

Ujvári Ivett: Erdély - Kolozsvári szemmel

Megtisztelő, de nem könnyű feladat megnyitni ezt a kiállítást. Amíg nem láttam a képeket, csak a címet és az adatokat ismertem, az járt a fejemben, hogy kolozsvári szemmel én egészen biztos, hogy sosem fogom látni Erdélyt. Hiszen Erdélyt és úgy általában a világ dolgait is mindenki a maga szemüvegén keresztül látja.

Ebből indulok ki most is. Saját élményekből, valódi benyomásokból, megélt tapasztalatokból.

Európa apró, elrejtett kis zuga, Kárpátok ölelte Erdély. Számomra megfejthetetlen és megunhatatlan. Mondhatnám azt is, hogy a világ összes többi helyétől csak abban tér el, hogy közelebb áll hozzám. Térben és érzésben egészen biztosan.

Maga a csoda. Csodálkoznom rajta, így szinte szükségszerű. Odamenni, ahányszor csak lehetőségem nyílik rá és megpróbálni betelni vele.

Tekeregni a sehol máshol nem ilyen hegyek között, szóba elegyedni a szembejövő pásztorokkal, felkutatni történelmünk emlékhelyeit, megtapasztalni a még élő néphagyományt és elmerülni ennek az egésznek a végtelen tisztaságában. Szerencsémre sokat mesélhetnék, de nem ezért jöttünk most ide és igazán szavakkal megosztani úgysem lehet, milyen hideg a reggel nyáron a Retyezátban, vagy hogy milyen végtelenül magányos élmény a Madarasi-Hargita kopjafái között állni, vagy éppen hömpölyögni a tömeggel a Csíksomlyói búcsúra. Szavakkal megosztani nem lehet, de képekkel közvetíteni talán igen.

Ezért nagyszerű dolog, hogy most itt vannak!

És ezért nagyszerű ez az összeállítás, amit az Országos Széchényi Könyvtár munkatársai elhoztak ide hozzánk, Zircre.

Képek Erdélyről egy szinte ismeretlen kolozsvári fényképészmester lencséjéből. Szabó Dénesnek hívják. Képeire üvegnegatívumok formájában bukkantak rá a fényképtárban dolgozó szakemberek, akik a kutató és feldolgozó munka során szembesültek azzal a ténnyel, hogy bár Szabó Dénes fennmaradó felvételeinek száma majdnem tízezerre tehető, magáról a művészről szinte alig maradt fent életrajzi adat. Ami biztosan tudható, hogy műterme 1935-től működött Kolozsvár belvárosában és hogy cége, a Fotofilm Erdély egyik bőterjedelmű képeslapkiadó vállalkozása volt.

Szabó Dénes magát elsősorban a Kolozsvári Nemzeti Színház fényképészének tartotta, színházi tárgyú felvételei a Kolozsvári Egyetemi Könyvtár tulajdonát képezik, máig feldolgozatlanul.

A művész rendszeres illusztrátora volt több kiadványnak is, többek között Reményik Sándor Pásztortűz című folyóiratának.

Szabó Dénes halála után életműve szétszóródott, így a nyolc évtizeddel ezelőtti látványt és hangulatot idéző negatívok ma a már említett Kolozsvári Egyetemi Könyvtár, az Országos Széchényi Könyvtár és magángyűjtők tulajdonában van.

A Zircre érkezett kiállításon Erdély városairól, falvairól, fontosabb épületeiről láthatunk képeket, valamint a vidék természeti szépségeit, életképeit is megidézi az alkotó.

Külön kiemelném ezek közül az erdélyi testvérvárosunkról, Barótról készült felvételeket, melyek nyolcvan évvel korábbra repítenek vissza az erdővidéki településre.

Saját élményekből indultam ki, mikor a megnyitóra készültem, így engedjék meg, hogy azzal is fejezzem be. Úgy kezdtem, hogy én kolozsvári szemmel sosem fogom látni Erdélyt.

Most, hogy megismertem itt Szabó Dénes fényképészmester munkásságának egy szeletét, azt gondolom, hogy ő is azt az utolérhetetlen szépséget és gazdagságot látta Erdélyben több, mint fél évszázaddal ezelőtt, mint a ma Erdélyt járók. Néztem a képeit és fekete–fehérben láttam vissza mindazt, amit Erdélyben megszerettem: Tordát, Brassót, Torockót, Kolozsvárt, a Csíki-medencét…

Időutazás az időtlenségbe.

Erdélyt olyan szorosan öleli magához a Kárpátok, hogy nem tud múlani az idő.

Erdélyben egy kicsit mindig megáll az idő.

Erdély az időnek a kútja, amiből egyszerűen nem fogy ki soha a tartalom.

Merítsenek hát, jó szívvel belőle!

Köszönöm a figyelmet, meséljenek tovább a fotók!

A kiállítás november 4-ig ingyenesen megtekinthető a nyitvatartási időben. Éljenek a lehetőséggel!

Kné S. Ilona

A képen: Ujvári Ivett és Németh Gábor könyvtárvezető

Rokon nyelvek, fonálbabák, szertartások

Az idei évben is megemlékezett a Rokon Népek Napjáról a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház. Színes programokkal várták az érdeklődőket a jeles naphoz kapcsolódóan, kiállítás is nyílt ebből az alkalomból.

A házigazda intézmény részéről *dr. Ruttkay-Miklián Eszter* igazgató köszöntötte a megjelenteket. Mint elmondta, a két háború között alakult ki, hogy mindig október harmadik hetében tartják a finnugor ünnepet, mely szokás a kilencvenes években elevenedett fel újra. Ezúttal is meghívták a rendezvényre a hazánkban ideiglenesen „állomásozó" finnugor diákokat, akik aktív közreműködői voltak a programnak, énekeltek, meséltek, kézműves foglalkozást tartottak. Ők valamennyien a Balassi Intézetben tanulják a magyar nyelvet. A lányok ellátogattak a III. Béla Gimnáziumba, ahol egy kis udmurt nyelvleckét tartottak. „Várakozáson felül jól fogadták őket a gimnazisták, kórusban válaszolt a kérdésekre a 12.A" – értékelte a délelőtti iskolalátogatást a múzeum igazgatója.

A vendégeknek is lehetőségük volt arra, hogy udmurtul tanuljanak, s fonálbabákat is készíthettek a nyelvrokon nép fiatal generációjával. A földszinti kiállítóterem falait molinók takarják be, melyek egészen a folyosóig nyúlnak ki: az udmurt Kuzebaj Gerd Múzeum és az Észt Nemzeti Múzeum közös kiállítása érkezett Zircre az ELTE Finnugor Tanszékéről. A feliratozás ugyan nem magyar, de a képek beszédesek: a tárlat Varklet Bodja baskíriai udmurt falu szokásait és hiedelmeit mutatja be 1993-ban és 2017-ben gyűjtött anyag alapján. A látogatók párhuzamos idősíkokban pillanthatnak bele a lány és a fiú beavatási szertartásokba. A kiállításról *Valeria Fjodorova*, az udmurt folklórban járatos vendég mesélt az igazgatónő fordításában, majd a mesélő egy citeraszerű népi hangszeren, a püzs krezen adott elő egy esküvői dalt, végül a rokonkórus énekét hallhattuk.

Immár hagyományosan szakmai előadásra is sor került a Rokon Népek Napjának zirci ünnepségén, *Szentgyörgyi Szilárd*, a Pannon Egyetem Angol és Amerikai Intézetének vezetője az indo-európai nyelvcsalád történetén keresztül mutatta be a nyelvhasonlítás módszerét, azzal a céllal, hogy megértsük, mire jó egyáltalán a nyelvcsaládfa-modell. Beszélt a nyelvi változásokról, a nyelvrokonságról, és a nyelvtörténeti vizsgálatokról is szó esett. A játék és az alkotás sem maradhatott el, az ELTE Finnugor Tanszékének munkatársai Reguly Antal utazásaihoz kötődő állomásokon nyelvrokonsággal kapcsolatos játékos feladatokkal várták a felfedezni vágyó vendégeket, a felújított alkotóműhelyekben pedig kézműves foglalkozásokra került sor: *Szurgyi Zsuzsanna* népi kismesterség-oktatóval szalmabábut lehetett készíteni, *Szőnyegi Zsófia* vezetésével finnugor motívumokat szitázhattak vászonra a vállalkozó kedvűek. Nagy volt a sürgés-forgás az udmurt lányok körül is, együtt gombolyították a fonalat a vendégekkel, s közben ismerkedtek is egymással, nyelvet tanultak.

„Őszi alkotók" kiállítása a városi könyvtárban

November 10-én 16. alkalommal nyílt meg „Itt van az ősz, itt van újra" címmel a helyi művészek és amatőr alkotók műveit bemutató hagyományőrző kiállítás, melynek a Békefi Antal Városi Könyvtár közművelődési klubterme ad otthont.

A kiállítás ezúttal is *Kiss Szabó Zoltánné*, az „Összefogás az Emberekért" Egyesület elnökének kezdeményezésével valósult meg. Köszöntőjében örömét fejezte ki, hogy idén is értékes emberek alkotásaival nyílhatott meg a tárlat. Az „Összefogás az Emberekért" Egyesület célja, hogy a helyi alkotók bemutatásával összehozza az embereket, egy-egy pillanatra kiszakítsa őket a mindennapok zajos sodrásából, megteremtve a lehetőségét annak, hogy elmélyüljenek a művészet világában. Hangsúlyozta, a kiállító művészek között többen is vannak olyanok, akik először mutatkoznak be a nagyközönség előtt. A művészetkedvelők a tárlaton *György Ferenc, Stumpf Gábor, Pék László, Dénes Dominika, Hamvasi József* festményeit; *Horváth Norbert, Cziráki Istvánné, Dombi Ferenc, Klesitz Róbert,* valamint a *Zirc és a Bakony oldal* fotóit; *Szurgyi Zsuzsanna* filcből készült tárgyait, *Rottenbücher Helga* rózsafa-és virággömbjeit, *Szeszák Mátyás* kő-, fa- és csontfaragásait tekinthették meg. A megnyitót mottójához hűen az ősz hangulatát idéző zenés-vetítettképes összeállítás színesítette, még meghittebbé téve a képek által sugallt hangulatokat. A tárlat november 9-ig tekinthető meg.

(csl)

Könyv az apátság mecénásáról

Az OSZK Ciszterci Műemlékkönyvtár Barokk-termében került sor a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház és az Országos Széchényi Könyvtár által közösen kiadott „Dubniczay István hantai prépost, a Zirci Ciszterci Apátság mecénása" című könyv ünnepélyes bemutatójára.

A vendégeket *Wenczel Zsuzsanna* köszöntötte, s vezette a műsort.

Ezt követően a Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesületének tagjai előadták a *dr. Vida Beáta* történész tényfeltáró nyomozása alapján készült, Tóth Loon, a Veszprémi Petőfi Színház azóta sajnálatos módon elhunyt színművésze által színpadra rémálmodott „Képzelt pört" Dubniczay István kanonok és Padányi Biró Márton veszprémi püspök között. *Király Nóra* énekes és *Nagy Csaba* lantművész a történelmi korszakhoz illő zenével működött közre. A könyv alkotóival Wenczel Zsuzsanna beszélgetett, megszólalt Dubniczay István munkássága kapcsán *Bérczi L. Bernát* apát és a veszprémi Dubniczay-Palota vezetője is. A kutatómunkáról, a könyv készülésének körülményeiről majd a dr. Vida Beáta történésszel készülő riportunkban olvashatnak. A kiadvány megvásárolható a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház ajándékboltjában, valamint a Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpontjának jegypénztárában.

PROGRAMAJÁNLÓ

Véradások: November. 09. (péntek) 15.00-18.00: Olaszfalu, Általános Iskola. November 22. (csütörtök) 14.00-18.00: Zirc, Művelődési Ház. **Családi Délelőtt:** október 27. (szombat), 9.00–12.00 az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeumának közművelődési termében. **Megemlékezés** az 1956-os forradalom és szabadságharc leveréséről. November 4. gyülekezés 18.30-kor a Zirci Ciszterci Apátság udvarán, majd séta az '56-os emlékkőhöz. Emlékező beszédet mond *Holecz Tibor* középiskolai tanár. **Koncert:** a Gayer Mátyás Trio lemezbemutató koncertje november 18-án (vasárnap) 16.00 órakor a Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpontjában. **Jelmezes Halloween babazsúr** a Bakonyi Babázók szervezésében, MűvHáz, okt. 30. 16.00–19.00.

Az 1956-os forradalom zirci hősei, a Jánoki testvérek

A zirciek alig tudnak valamit, vagy nem is emlékeznek a Jánoki testvérekre, akik az 1956-os forradalom igazi hősei voltak. A két fivér, **Jánoki László (1930-2007)** és **Jánoki Attila (1932-1998?)** édesanyjuk, Kirsch Anna (1911-1987) révén kapcsolódnak Zirchez. A fiúk nagybátyja, Kirsch Gyula híres szíjgyártó mester volt a Reguly utcában. A Kirsch család rokonságban volt a Lambert, Gfellner és Amberg családokkal is, zirci bíró is volt a családtagok között.

Jánoki László

Jánoki Attila

Apai részről kisnemesi családból származtak, nagyapjuk, Vitéz Felsőjánoki Jánoki László, a Monarchia karpaszományos kiképző tisztje volt, Jutason végzett. Fia, Jánoki László (1901-1968) a négy polgári iskola után önként vonult be a hadseregbe, ahol a ranglétrán emelkedve tüzér alhadnagy fokozatot szerzett. Budapesten éltek. Zircről Kirsch Anna (Anci) az 1920-as évek vége felé Pestre ment, ahol egy jómódú katonacsaládnál a háztartás vezetését tanulta, itt ismerkedett meg későbbi férjével, Jánoki Lászlóval.

Budapesten születtek a fiúk, László és Attila, itt éltek 1944-ig, amikor Németországba hurcolták őket, hogy – mint katonacsalád – ne kerüljenek szovjet fogságba. De nem akartak Németországban maradni, így hamar visszatértek a hazájukba, és Zircre jöttek a rokonaikhoz. Először a Kórház utcában laktak, majd a Kossuth Lajos utca 5. szám alatt, egy udvari kétszobás lakásban. Ebben a házban volt később az OTP bank zirci üzlete. Este a bank kulcsait Jánokiékhoz adták be megőrzésre, reggel érte mentek.

A két Jánoki fiú Zircen folytatta a tanulmányait. László ipariskolába járt, asztalosmesterséget tanult a Wilde családnál. Attila géplakatos szakmát szerzett. A fiúkat szigorúan fogták otthon, de nagyon vagány gyerekek voltak. Jó tornászok voltak, fejest ugrottak a vízbe a zirci strandon, fákra másztak. Nem verekedtek, de tekintélyük volt, rendet teremtettek. A gyengébbekre, a kisebbekre vigyáztak. A család állandó lakhelye Zircen volt, de a fiúk később Budapestre mentek, ahol ideiglenesen a XIII. kerületben voltak bejelentve. László a Budapesti Üzletberendező Üzemben helyezkedett el. Öccse, Attila a Transzvill Vállalatnál dolgozott.

Édesapjuk deklasszált elemnek számított, a háború után Zircen lovaskocsival fuvarozott. A dudari bányászok ingyen kapták a szenet, de a fuvarozásért fizetniük kellett. A Zirc-Dudar vasúti pálya építésén is dolgozott. Később az eplényi kőfejtőben kapott munkát, majd ennek vezetője lett.

Jánoki Attila az 1956-os forradalom első napjaiban csatlakozott a felkelőkhöz. Elmondások szerint ő mászott fel a Sztálin szoborra, és hurkolta rá a kötelet, amivel ledöntötték azt.

A Vajdahunyad utca 41. házban október 25-én alakult meg a forradalmi csoport. Megszervezték a kapuőrséget, lezárták az utcaszakaszt, berendezkedtek a házban. A vezető Kiss Károly volt, Attila a helyettese lett. Kb. 25 tagból állt a csoport, több nő is tartozott közéjük, Wittner Mária, Havrilláné Sticker Katalin és Sponga Julianna.

Jánoki Attila képviselte társait a fegyverszünet alatti értekezleteken. Részt vett a forradalmi sajtótermékek terjesztésében is. A „Magyar Honvéd" c. lap szerkesztőivel tárgyaltak, a lapot ellenérték nélkül terjesztették, többek közt Várpalotán, Veszprémben, Jutason és Győrben. Egy Pobjedával szinte állandóan úton volt az újsággal, Bécsbe készült, hogy papírt szerezzen. Fényképezőgépével a harcokról is készített képeket. Amikor átkutatták Rákosi villáját, Attila lefényképezte Rákosi párttagkönyvét. Ezt a filmtekercset aztán kivitte Bécsbe előhívatni, mivel Budapesten erre akkor nem volt lehetőség.

Bátyja, Jánoki László is csatlakozott a csoporthoz. Attila volt a közvetlenebb, László a tartózkodóbb. Köréjük azok csoportosultak, akik politikai okokból fogtak fegyvert, a kormány és az államvédelmi szervek megdöntését akarták. Gépkocsikkal portyáztak, felkutatták a pártfunkcionáriusokat, ÁVH-sokat. „Nem bántjuk őket, majd eldöntik, bűnösök-e" – mondta Jánoki Attila, amikor a Práter utcai fogdába kísérte őket. November 4-én felvették a harcot a szovjet csapatokkal.

November 7-én mentek el Budapestről, amikor látták, hogy nincs értelme maradni, és még több embert veszíteni. Szerencsésen átjutottak a Margit hídon, Óbuda után egy teherautóval Komáromba mentek, majd Győrbe, onnan a határig vonattal. Itt a csoport kettévált, óvatosnak kellett lenniük, nem tudták, hol vannak aknamezők. Attila egy csoporttal előbb indult, Lászlóékkal a határ túloldalán találkoztak ismét. Eisenstadtba egy iskolába irányították őket, ahol egy olasz fotós, az Epoca c. lap számára készített felvételt a csoport 15 tagjáról, akik fegyvertelenül állnak. A képet aztán több külföldi lap is átvette, és a Belügyminisztérium akkori munkatársai ezekről a fényképekről azonosították a felkelőket.

Ezután a csoport a svájci *Neuchâtelbe* utazott, de a Jánoki testvérek azt a hírt kapták, hogy néhány ellenálló csoport újra felveszi a harcot az oroszok ellen, ezért vissza akartak jönni Magyarországra. Attila arra is gondolt, hogy apja egy bányában (eplényi kőfejtő) vezető, ahonnan tudna robbanószereket kapni.

A Vajdahunyad utcai csoportról készült felvétel 1956 novemberében Eisenstadtban

1956. decemberben visszaszöktek Magyarországra, egy hóviharnak köszönhetően sikeresen átjutottak a határon. Zircre mentek, hogy a szüleiket, és László menyasszonyát is külföldre vigyék. Mivel Zircen volt az állandó lakhelyük, a rendőrök figyelték a mozgásokat. A Kossuth Lajos utcában a szüleiknél bújtak el, az ágy alatt rejtőztek, amikor a rendőrök bejöttek, de nem vették észre őket. Sikerült megmenekülni. Újév napján este vonattal Győrbe utaztak, ahol Kirsch Jóska lakásában aludtak. Velük mentek a szüleik, László menyasszonya, és unokatestvérük, Kirsch Gyuszi Zircről.

Az OTP tisztviselőinek később az tűnt fel, hogy Jánokiék előtte este már nem fogadták el a bank kulcsait.

Andaunál lépték át az osztrák határt, majd Traunkirchenből, ahol egy nagy menekülttábor volt, osztották szét őket. Kanadába, Montrealba települtek át, kettős kanadai-magyar állampolgárságot szereztek. Kanadában korábban Zircről kivándoroltak segítették őket, szereztek nekik munkát. Lambert Sándor, aki 1919-ben vándorolt ki, Braun Lenci, (Braun János szobrászművész testvére), aki 1947-ben Londonból ment Kanadába. Mindenki Montreal környékén lakott.

Édesapjuk viszonylag korán meghalt, a magával vitt magyar tiszti egyenruhában temették el. Attila egy takarítóvállalkozást indított. László műbútorasztalosként dolgozott. Attila először 1968-ban látogatott Magyarországra, de jelezték neki, hogy többször ne nagyon jöjjön. Nagy honvágyuk volt, leveleikben mindig úgy írtak, az én édes hazám… Ma már egyikük sem él.

A Vajdahunyad utcai csoport tagjai közül - akik 1957 januárjában az amnesztiában bízva visszatértek - három embert kivégeztek, Wittner Mária halálos ítéletét életfogytiglanra módosították, többüket lecsuktak.

- Eörsi László: Corvinisták. 1-2. köt. - Bp. – 1956-os Intézet, 2001.
- Casoar, Phil – Balázs Eszter: Budapest hősei. – Scolar – Vince, 2016.
- Kirsch József, Orémusz József szóbeli közlései

CK

Elismerés a pohlheimi civileknek

Tíztagú delegáció látogatott Zircre német testvérvárosunkból, Pohlheimből a Zirci Testvérvárosi Kapcsolatok Egyesület szervezésében. Iskolák közötti szakmai fórumra, kitüntetések átadására is sor került.

A küldöttség október 8-án, hétfőn érkezett városunkba, a hivatalos programra szerdán került sor. Délelőtt tíz órakor ellátogattak a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolába, ahol *Burján István* igazgatóval egyórás tárgyalást folytattak a két város diákkapcsolati lehetőségeiről. Ezt követően *Ottó Péter* polgármester fogadta a Városházán a delegáció tagjait és a Zirci Testvérvárosi Kapcsolatok Egyesületének képviselőit. Jóízű, kötetlen beszélgetés vette kezdetét városunk vezetője és a vendégek között, felidézték a közös emlékeket, szó esett német testvérvárosunk legutóbbi látogatásáról, érdeklődtek Zirc jelene, jövője iránt.

Délután a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskolájában egy nyelvi munkaközösségi értekezletre került sor a három zirci iskola részvételével, a fórum témája a nemzetközi kapcsolatok fontossága volt. *Horváth Attila* igazgató, majd *Szeifert Gyöngyi*, a Zirci Testvérvárosi Kapcsolatok Egyesület elnöke köszöntötte a résztvevőket, ezt követően a vendégek részéről *Horst Biadala* egyesületi elnök előadása következett.

Este ismét a Városháza volt a helyszín, ahol egy ünnepélyes kitüntetés-átadó rendezvényre került sor. A vendégeket az egyesület részéről *Slajchó Lujza* köszöntötte és vezette a műsort *Vajcs Ágnes* tolmácsolásában. *Szekrényesné Szautner Veronika* felkészítésében az általános iskola első osztályosainak táncos-énekes műsora nyitotta meg az ünnepséget, akiknek ez volt az első fellépésük, hiszen mint megtudtuk, szeptember óta alkotnak csapatot.

Ünnepi beszédet *dr. Horváth Sándor Árpád* alpolgármester mondott, szavait *Fodor Balázs* tolmácsolta az ünnepeltek felé, aki a nap egészében közreműködött fordítóként. Elmondta, a civil egyesületi kapcsolatok a Pohlheimi Testvérvárosi Egyesülettel 2002-ben kezdődtek a zirci általános- és középiskolás diákok látogatásával. Ezek után határozták el, hogy Zircen is megalakítják a testvérvárosi egyesületet, 2003-ban.

„Most már tudjuk, hogy milyen fontos a civilség a demokráciában. Erre mutat jó példát a pohlheimi egyesületek működése, amelyeket megismerhettünk ottani tartózkodásunk során. A mi tapasztalataink is azt igazolták, hogy elsősorban baráti, családi, azaz civil együttműködések teszik élővé a testvérvárosi kapcsolatot. Az önök példája mutatta meg nekünk is, hogy a társadalom akkor működik igazán jól, ha jelen vannak benne az állampolgárok által kezdeményezett egyesületek, a helyi és szélesebb körben érvényesülő közösségek, egyszóval a társadalmi önszerveződés” – hangzott el az ünnepi beszédben.

Dr. Horváth Sándor Árpád végül elismerősen szólt a pohlheimi egyesület vezetőiről, és hangsúlyozta, a kitüntetés-átadó ünnepség egy üzenet a civil társadalom számára is, hogy hogyan lehet a hétköznapokban, a hivatalos munkavégzés mellett önkéntes munkával segíteni a hasznos kezdeményezéseket.

Az ünnepi gondolatokat követően folytatódott a kulturális műsor, előbb *Tarcsay Beáta* hegedűtanár és kislánya-tanítványa, *Szakács Zille* zongora-hegedű duettjét hallgathattuk, majd *Lázár Hanna*, a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola hetedik osztályos tanulója német nyelven adott elő verset.

A kitüntetésben részesülőket Szeifert Gyöngyi, az egyesület elnöke méltatta, személyes emlékekkel elevenítve fel a közös munka élményeit: „Biadala úr és Damasky úr a német precizitásnak megfelelően készítette elő az akkori és aztán a későbbi programjainkat is. Figyeltek a fiatal korosztály érdeklődési területére, és arra, hogy ne csak nyelvet gyakorolni menjünk Németországba, hanem megismerjük a német kultúrát, történelmet. Szakmai hitvallásom, hogy ne csak könyvből tanítsam az idegen nyelvet, hanem a valóságos életben hallják és lássák tanítványaim, hogyan működik a kommunikáció, és mit tudunk ehhez meríteni az adott ország hétköznapjaiból”.

Beszélt arról is, hogy a Zirci Testvérvárosi Kapcsolatok Egyesülete azóta is támogatja, szervezi az oktatási, kulturális és egyéb programok megvalósulását Zircen és Pohlheimben. Végül reményét fejezte ki, hogy sikerül tanítványaiknak átadni az európai polgár szemléletét, hogy aztán ők is továbbadhassák azt. Ezt követően az egyesület vezetője a tisztelet és elismerés jeléül átadta az oklevelet Horst Biadala és Walter Damasky részére, akiket egy-egy *Földesi Barnabás* zirci festőművész által készített alkotással is megajándékoztak.

– El sem tudják képzelni, mennyire meglepett vagyok, egyáltalán nem számítottam erre az ünnepségre, mint látják, még a nyakkendőm sincs rajtam! – mondta Herr Damasky köszönetnyilvánításként, az pedig külön meglepetés volt számukra, hogy az iskolások által előadott néptánc Pohlheim egyik városrészére utalt. Ő is felidézte a partnerkapcsolat kezdeteit, és örömét fejezte ki, hogy a két város kapcsolata idáig eljutott. Horst Biadala arcáról is a meglepettség tükröződött vissza, furcsának és megtisztelőnek nevezte, hogy kitüntetést kaptak a munkájukért, hiszen mint mondta, ez számukra sosem jelentett munkát, amit tettek, azt mindig önkéntesen és nagyon szívesen tették.

Az ünnepi műsort *Vastag Ricsi*, a Népművészet Ifjú Mesterének néptánc-produkciója zárta.

Városunk vezetői és a testvérvárosi civil szervezetek vezetői

(kg)

Az arborétum élőlényei, mint képregényhősök

Az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma általános iskolás korosztály számára „Rajzolj és mesélj! – Fejezetek az Arborétum lakóinak életéből” címmel meghirdetett képregény-készítő pályázat díjátadó ünnepségére került sor és kiállítás is nyílt az alkotásokból a SarokGalériában. Ízelítőként a szervező intézmény jóvoltából bemutatjuk az egyik díjazott alkotást, a felső tagozatos korcsoport első helyezettje, a Medvehagyma Baráti Kör nevű csapat képregényét. A SarokGalériában nyílt tárlat 2019. január végéig tekinthető meg.

TEMETŐLÁTOGATÁSKOR IS BIZTONSÁGBAN

A Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési felhívása Mindenszentek és Halottak Napjához közeledvén

- Mielőtt felkeresik szeretteik sírját, győződjenek meg arról, hogy a gépjárművet, kerékpárjukat biztosan lezárták!
- Amíg kegyeletüket leróják, ne hagyják személyes irataikat, bankkártyájukat, lakáskulcsukat az autóban! Még üres táskát, ruhaneműt se hagyjanak az utastérben! Az elkövetőkre jellemző, hogy a legkisebb értékek miatt is képesek betörni az ablakot, vagy feltörni a zárat. Az autó nem biztonságos tárolóeszköz!
- Soha ne hagyják őrizetlenül táskájukat, miközben a sírt rendezik, még ha csak épp vízért vagy csupán a konténerhez mennek is.
- Okmányaikat, értékeiket mindig táskájuk vagy kabátjuk belső zsebeiben tartsák!
- Fokozottan figyeljenek értékeikre, ha tömegben tartózkodnak!

Szlovákiában versenyzett a zirci sportlövő

Varjas József, az MTTSZ Területi Klub Zirc elnöke, versenyzője az idei évben is meghívást kapott a sportlövők szlovákiai veteránbajnokságára, melyen Veszprém megyéből hárman, Magyarországról összesen nyolcan képviseltették magukat. A nívós versenyen öt nemzet veterán sportlövői álltak céltábla elé. Varjas József sportpisztoly kategóriában 17. helyen végzett 47 induló közül. A klubelnök a közelmúltban sikeres edzői vizsgát is tett egyik tanítványával, *Panyi Kingá*val együtt. A klubban folyó remek szakmai munkát bizonyítja, hogy az elmúlt időszakban két helyen is a zirci lövészklubot kérték fel a sportág népszerűsítésére, a zánkai Erzsébet-tábor után a veszprémi sportágválasztón is közreműködtek, s növekedett is a taglétszám az eredményes bemutatónak köszönhetően.

FELHÍVÁS ADOMÁNYGYŰJTÉSRE!

A **Zirci Országzászló Alapítvány** nevében tisztelettel kérjük a lakosság szíves támogatását a **Fekete István emlékmű** állításához. Bízunk benne, hogy támogatásuk és a mi munkánk szellemisége találkozik, és gyerekeink jövőjét szolgálja. Nem fizikai, hanem lelki kapcsolat az, amely összeköti a települést és lakóit. Adakozási lehetőségek: B Takarék Szövetkezet **73610021-0030524** számlára. Személyesen: Máj János, Bittmann Károly, Egervölgyi Dezsőnél.